

Można zauważyć sporą ilość niedoszkolonych pilotów paralotniowych świeżo po kursie, zarówno w czasie egzaminów państwowych, jak i posiadających już świadectwo kwalifikacji. Ok 1/3 nie potrafi założyć klap (nigdy tego nie robili), ok 1/2 nie potrafi postawić skrzydła "alpejką" (nie mówiąc o starcie), część nawet nie słyszała o takim starcie i nie widziała go. Nikt ich tego nie uczył. Kursanci nie znają nawet pobieżnie programu szkolenia do świadectwa kwalifikacji. Wynika to z faktu, że szkoły paralotniowe odmawiają udostępnienia swoich programów szkolenia (PS) i instrukcji wykonywania lotów (IWL), choć w tych dokumentach jest zapisane, że mają być dostępne dla personelu szkolącego i wszystkich szkolonych. Szkoły udostępniają "skrót" z programu szkolenia typu "kandydat nauczy się wszystkiego co potrzebne" bez jakichkolwiek konkretów takich jak minimalna ilość lotów w każdym etapie, minimalny nalot. Więc kursanci nie wiedzą nawet, co im się należy w ramach kursu. Sensowny skrót z programu szkolenia znajduje się na stronie www.silp.paralotnie.pl w zakładce *szkolenia/program szkolenia*. Szkolenie w zakresie znacznie węższym niż obowiązujący program szkolenia, w połączeniu z egzaminami państwowymi bez latania (a zdarzały się takie) jest potencjalnie niebezpieczne. Program szkolenia powinien być zgodny rozporządzeniem w sprawie licencjonowania personelu lotniczego [Dz.U. z 2003 nr 165 poz. 1603](http://www.dz.u.gov.pl) zał nr 3 Świadectwa kwalifikacji punkt 2.2. (Będzie niedługo znowelizowane, projekt jest na stronie ULC w zakładce Prawo/projekty http://www.ulc.gov.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=202&Itemid=195, załącznik 2 paralotnie. Był wzorowany na przepisach FAI zwanych PARAPRO dostępnych np. tutaj <http://www.fai.org/civil-documents> zakładka training. Wzorcowe programy szkolenia powinny być opublikowane przez ULC, zgodnie z projektem rozporządzenia z art. 95 ust. 5 – *projekt rozporządzenia Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej w sprawie wymagań w zakresie sprawności psychicznej i fizycznej osób ubiegających się o świadectwo kwalifikacji członka personelu lotniczego lub posiadających świadectwo kwalifikacji członka personelu lotniczego - dnia 13.06.2012 r. skierowany przez MTBiMG do uzgodnień międzyresortowych* <http://legislacja.rcl.gov.pl/lista/504/projekt/47696>

Ale nie są. I nawet nie ma podanego w projekcie terminu, do kiedy ULC ma je opublikować. Według obecnie obowiązujących przepisów o szkoleniu paralotniowym szkolenie odbywa się po zgłoszeniu do rejestru podmiotów szkolących, dostępnego tutaj: http://www.ulc.gov.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=452&Itemid=449. Ale aby szkolić trzeba mieć programy i instrukcje. Dlatego zwróciłem się do ULC o udostępnienie dotychczas używanych dokumentów regulaminowych w trybie *Ustawy o dostępie do informacji publicznej*. Już za trzecim razem ULC przesłał mi kopie tych dokumentów. Niniejszym udostępniam je, oraz mojego autorstwa dokumenty regulaminowe swego czasu zatwierdzone przez ULC w ramach certyfikacji, na tej stronie internetowej. Myślę, że taka jawność w życiu publicznym będzie korzystna dla bezpieczeństwa i jakości szkoleń paralotniowych. Uwaga. Dokumenty pomimo praw autorskich są ogólnodostępne jako informacja publiczna to znaczy, że można je skopiować, przeczytać i rozpowszechniać. Ale wykorzystanie ich w celach zarobkowych wymaga zgody autorów lub zwrócenia się do ULC o zgodę na ponowne wykorzystanie informacji publicznej w trybie *Ustawy o dostępie do informacji publicznej*.

Ale nie są. I nawet nie ma podanego w projekcie terminu, do kiedy ULC ma je opublikować.

Według obecnie obowiązujących przepisów o szkoleniu paralotniowym szkolenie odbywa się po zgłoszeniu do rejestru podmiotów szkolących, dostępnego tutaj: http://www.ulc.gov.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=452&Itemid=449. Ale aby szkolić trzeba mieć programy i instrukcje. Dlatego zwróciłem się do ULC o udostępnienie dotychczas używanych dokumentów regulaminowych w trybie *Ustawy o dostępie do informacji publicznej*. Już za trzecim razem ULC przesłał mi kopie tych dokumentów. Niniejszym udostępniam je, oraz mojego autorstwa dokumenty regulaminowe swego czasu zatwierdzone przez ULC w ramach certyfikacji, na tej stronie internetowej. Myślę, że taka jawność w życiu publicznym będzie korzystna dla bezpieczeństwa i jakości szkoleń paralotniowych. Uwaga. Dokumenty pomimo praw autorskich są ogólnodostępne jako informacja publiczna to znaczy, że można je skopiować, przeczytać i rozpowszechniać. Ale wykorzystanie ich w celach zarobkowych wymaga zgody autorów lub zwrócenia się do ULC o zgodę na ponowne wykorzystanie informacji publicznej w trybie *Ustawy o dostępie do informacji publicznej*.

Jako ciekawostkę proponuję zapoznanie się z pkt 4.2.3.2 Programu szkolenia (PPGG). "Ćwiczenie 3.....przecignięcia i wychodzenie z nich..."

Nie jest napisane np. rozpoznawanie granicy przecignięcia. Jest napisane "przecignięcia i wychodzenie z nich". Aby wyjść, trzeba najpierw wejść. Przecignięcia znamy następujące: front-stall, B-stall, fullstall. Życzę szczęścia przy wykonywaniu tego na motoparalotni dwuosobowej, bo będzie bardzo potrzebne. Wszyscy instruktorzy, a pytałem kilku, nie zdawali sobie nawet sprawy, że mają coś takiego w swoich programach. Bo programów nie czytali, niektórzy mówili wprost "programy są dla ULC, a nie dla mnie..." Oczywiście nie ćwiczyli (na szczęście) tak niebezpiecznych manewrów z uczniem.

W IWL w rozdziale 7 brak metodyki postępowania w przypadku: podwinięcia czołowego, podwinięcia bocznego, krawatu, negatywki, początkowej fazy przecignięcia oraz pełnego przecignięcia, spirali upadkowej, przewiania na zawietrzną itp. Natomiast w pkt 7.4.2 przy

wodowaniu zaleca się skok do wody, co jest sprzeczne z powszechnie przyjętą metodyką postępowania.

W wielu miejscach mowa jest o paralołni, a mówi się o zajęciu miejsca w fotelu, rozruszniku, paliwie, kołowaniu, konieczności szybkiego opuszczenia paralołni - bez podania że dotyczy to tylko sytuacji na ziemi i PPGG. Wynika to najprawdopodobniej z automatycznego zastąpienia słowa motolołnia słowem paralołnia.